

Petitie : ambitie én sociale gelijkheid voor ons onderwijs

Uit de regeerakkoorden voor het Vlaams en het Franstalig onderwijs blijkt dat de ambities van onze ministers voor onderwijs ondermaats zijn om de enorme sociale, ecologische, technologische en culturele uitdagingen het hoofd te bieden. Het Vlaams regeerakkoord zwijgt in alle talen over de sociale ongelijkheid waarin het Vlaams onderwijs nochtans uitsteekt, zoals de recente PISA-resultaten alweer bewijzen. Men kondigt daarentegen maatregelen aan die de sociale segregatie in het onderwijs veeleer zullen versterken dan afzwakken. De beleidsnota van de Vlaamse minister van Onderwijs weerspiegelt een enge onderwijsvisie: kinderen zijn ons “startkapitaal”, leraars de “vermogensbeheerders” om dit kapitaal te laten renderen voor de grote bedrijven.

Onderwijs is echter meer dan economie alleen. Het gaat vooral over democratie: jongeren moeten leren kiezen in welke maatschappij ze willen leven en hoe ze die maatschappij mee vorm willen geven. Daarvoor komt Ovds op. Wij staan voor een democratisch en emancipatorisch onderwijs waar jongeren alle kennis en vaardigheden verwerven om mee te werken aan de noodzakelijke sociale en ecologische transitie.

In naam van “excellentie” plooiën de enen zich terug op een school die selecteert en ongelijkheid genereert. Anderen zijn in naam van een mis begrepen gelijkheidsstreven wars van elke ambitie. Wij geloven in iets anders. Wat wij willen is....

1. Een veelzijdige vorming voor allen. We kunnen ons niet tevreden stellen met enkele “basiscompetenties” of met een strakke specialisatie. Alle jongeren moeten een stevige vorming genieten met zowel “klassieke” als polytechnische componenten om de wereld te kunnen begrijpen in al zijn dimensies – historisch, wetenschappelijk, technologisch, economisch, sociaal en filosofisch. Ze moeten dat kunnen doen in hun moedertaal en in vreemde talen, mondeling en schriftelijk, en met kunst en wiskunde.

2. 15 leerlingen per klas in de eerste jaren van het basisonderwijs. Bijna alle leerlingen zijn in staat om een ambitieus onderwijsprogramma te volgen op voorwaarde dat leerkrachten de tijd krijgen om hen een positieve houding tot de kennis en de school bij te brengen. Een eerste vereiste daartoe is een drastische verlaging van het aantal leerlingen per klas in het kleuter- en lager onderwijs om vroegtijdig afhaken te voorkomen.

3. Een “brede” school. Leerlingen, ouders en leerkrachten moeten zich goed voelen op school. Daarom moet de school een leefruimte zijn, die open staat buiten de lesuren en een grote verscheidenheid aan activiteiten aanbiedt, van remediëring en huiswerkbegeleiding tot sport, dans, knutselen of tuinieren. De school is de plaats om de waarden van samenwerking en solidariteit te leren. Ze moet ook voldoen aan de materiële vereisten van een moderne maatschappij: duurzame gebouwen, aangename klaslokalen, refters met gezonde maaltijden, plaats voor werk en voor ontspanning.

4. Een einde maken aan segregatie. Het recht op onderwijs zou de zekerheid moeten bieden van een kwaliteitsschool die open staat voor de sociale en etnische diversiteit. Dat recht geldt ook voor kinderen met een handicap. De overheid moet aan de ouders, zonder verplichting, een plaats aanbieden in een school die gemakkelijk bereikbaar en sociaal gemengd is. Dat systeem zou de vicieuze cirkel doorbreken van de sociale segregatie in “gettoscholen”, die de belangrijkste oorzaak is van de ongelijkheid tussen scholen en tussen leerlingen van verschillende afkomst.

5. Een gemeenschappelijke stam tot 15 jaar. Met bovenvermelde maatregelen wordt het mogelijk de kloof tussen leerlingen te verminderen. Dan kunnen we tot een echte “gemeenschappelijke stam” komen en de studiekeuze uitstellen tot een rijpere leeftijd. De lagere en de hogere cyclus van het secundair onderwijs dienen structureel gescheiden te worden door een autonome lagere cyclus te creëren. Ook na de leeftijd van 15 jaar blijven de leerlingen in alle studierichtingen een stevige algemene vorming genieten.

6. De leerkrachten laten onderwijzen. Onderwijzers en leraren hebben geen behoefte aan een opgelegde onderwijsmethode. Of aan een overdreven veelheid van gestandaardiseerde toetsen. Zij hebben er evenmin behoefte aan dat men hen verplicht het laatste technologisch modesnuffje te gebruiken. Of dat men hen opzadelt met een managementcultuur uit de privé-sector. Leerkrachten vragen goede arbeidsomstandigheden, een minimum aan respect, een behoorlijk loon, duidelijke leerplannen en de vrijheid om ze na hun stevige basisopleiding in praktijk om te zetten.

7. Een voldoende en rechtvaardige financiering Kost dat geld? Ongetwijfeld. De inzet is dan ook groot. Ons land moet de financieringsmechanismen van het onderwijs herzien en het keurslijf doorbreken waarin het onderwijs sinds 30 jaar is opgesloten. Elk kind, in Vlaanderen, Wallonië of Brussel, heeft recht op onderwijs van dezelfde kwaliteit, in dezelfde omstandigheden.

U kan deze petitie ondertekenen op www.democratischeshoel.org

U vindt op deze website ook een uitgebreide argumentatie en toelichting bij deze petitie.

